Модель формування культури безпеки життєдіяльності майбутніх учителів молодших класів

А. О. Міненок, С. А. Ігнатенко

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Чернігів, Україна
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Київ, Україна
Corresponding author. E-mail: antonina_mok@ukr.net

Paper received 27.04.20; Accepted for publication 18.05.20.

https://doi.org/10.31174/SEND-PP2020-228VIII92-06

Анотація. Розроблено модель науково-методичної системи формування культури безпеки життєдіяльності майбутніх учителів молодших класів як науково обґрунтований проект реалізації системи дидактичних умов і педагогічних технологій компетентнісно та особистісно орієнтованого освітнього процесу професійної підготовки у закладах вищої освіти за освітнім рівнем «бакалавр» спеціальність Початкова освіта. Реалізація розробленої моделі сприятиме оптимізації освітнього процессу для забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії студентів і викладачів, активізації студентів у здобутті освіти як активних і рівноправних учасників освітнього процесу.

Ключові слова: *освітнє середовище, учитель молодших класів, педагогічні технології, модель, культура безпеки життєдіяльності.*

Вступ. Адаптацію системи освіти до темпів розвитку суспільства, її ефективне реформування може забезпечити компетентнісно орієнтована інноваційна освітня діяльність. Провідні сучасні наковці аргументовано обґрунтовують доцільність застосування методу моделювання, як засобу дослідження і удосконалення освітнього процесу [4; 10; 13].

Короткий огляд публікацій по темі. На думку М. Фіцули, наукова модель адекватно відображає предмет дослідження, моделює оптимізацію структури навчального процесу [12, с. 32-33]. Водночас Ю. Татур у структурну модель якісної підготовки фахівця в системі вищої освіти вводить компетентність [10]. У своїх публікаціях А. Вербицький акцентує увагу на відкритому питанні про ефективну модель, що містить систему дидактичних умов та педагогічних технологій, адекватних завданням формування компетентності майбутнього фахівця (бакалавра, магістра) [4].

Сьогодні серед освітянського загалу як в Україні, так і в країнах близького та далекого зарубіжжя набуває поширення тенденція трактувати категорії «педагогічна технологія» на засадах системного підходу. У даному контексті феномен, що обговорюється, трактується як системний метод створення, застосування та визначення всього процесу викладання та засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, що своїм завданням вважає оптимізацію форм освіти [2, с. 84-85; 6; 15].

Розвиток науки і техніки, інформатизація сучасного суспільства вимагає технологічного підходу у всіх сферах життя, не осторонь залишається і освіта. Існує загальноприйняте уявлення про технологію як конструювання навчального процесу за певною схемою, яка відображає ознаки, притаманні й традиційній організації навчального процесу: впорядкованість процесу навчання, мета і оцінювання результатів. Педагогічна технологія функціонує як наука, що досліджує найраціональніші шляхи навчання, і як система способів, принципів і регуляторів, які застосовуються у навчанні, і як реальний процес навчання. Створення нової технології, як правило, є наслідком незадоволення результатами навчання й виховання, а також неефективністю педагогічної діяльності як професійного експерименту [1, с. 47-48; 9].

Важливими, з точки зору проблематики нашого дослідження є здоров'язберігаючі технології освітнього процесу. Метою застосування здоров'язберігаючих технологій є забезпечення для учасників освітнього процесу високого рівня здоров'я, надання необхідного арсеналу знань, умінь і навичок, які необхідні для ведення здорового способу життя, і виховання в них культури здоров'я. Засновники Всеукраїнської асоціації валеологів [3; 5, с. 182-183; 14] виділяють такі групи здоров'язберігаючих технологій:

- медико-гігієнічні технології (спрямовані на дотримання належних умов навчання, виховання та функціонування у школах медичного кабінету; контроль і допомогу в забезпеченні належних гігієнічних умов, надання консультативної і невідкладної допомоги учасникам освітнього процесу; проведення заходів щодо санітарно-гігієнічної освіти учнів і педагогічного колективу; спостереження за динамікою здоров'я учнів, організацію профілактичних заходів; створення стоматологічного, ароматерапевтичного, фізіотерапевтичного та інших кабінетів, де надається щоденна допомога школярам і педагогам; проведення занять з ЛФК та ін.);
- фізкультурно-оздоровчі технології (спрямовані на фізичний розвиток через загартування, тренування сили, витривалості, швидкості, гнучкості та інших якостей);
- екологічні здоров'язберігаючі технології (спрямовані на виховання у школярів любові до природи, прагнення піклуватися про неї, створення природних, екологічно оптимальних умов для життя та діяльності людей, гармонічних взаємин з природою, залучення учнів до дослідницької діяльності у сфері екології тощо, що сприяє зміцненню духовно-етичного здоров'я учнів);
- технології забезпечення безпеки життєдіяльності (передбачають визначення й упровадження в навчально-виховний процес рекомендацій фахівців з охорони праці, будівельників, представників комунальних, інженерно-технічних служб, цивільної оборони, пожежної інспекції та ін.);
- здоров'язберігаючі освітні технології (передбачають використання психолого-педагогічних прийомів, методів, підходів до розв'язання проблем, що виникають у навчально-виховному процесі);
- лікарсько-оздоровчі технології (передбачають упровадження ідей лікувальної педагогіки та лікувальної фізкультури, вплив яких забезпечує відновлення фізичного здоров'я);
- соціально-адаптивні та особистісно-розвивальні технології (спрямовані на формування і зміцнення здо-

 ©*A. O. Minenok, S. A. Ihnatenko 2020*

ров'я, підвищення ресурсів психологічної адаптації особистості, передбачають проведення різноманітних соціально-психологічних тренінгів, реалізацію програм соціальної та сімейної педагогіки, до участі в яких залучаються не тільки студенти, школярі, але й їхні батьки і педагоги).

Вища освіта в Україні спрямована на забезпечення фундаментальної наукової, загальнокультурної, практичної підготовки фахівців, які мають визначати темпи і рівень науково-технічного, економічного і соціального-культурного прогресу, а також на формування інтелектуального потенціалу нації та всебічний розвиток особистості як найвищої цінності суспільства [9].

Суспільна потреба спонукає сучасну школу, її вчителів та педагогів-науковців до пошуку нових педагогічних ідей, технологій, методів та підходів, до поширення і запровадження передового педагогічного досвіду по формуванню безпечного та здорового освітнього простору. Традиційна система освіти ґрунтується на соціоцентричному підході, в межах якого мета розвитку особистості – її соціалізація і професіоналізація на засадах максимальної суспільної корисності. У межах даної освітньої моделі реалізується уявлення про те, що основною метою освіти є оволодіння певними знаннями, уміннями і навичками, тобто зовнішньо заданими нормативами. У межах існуючої методологічної орієнтації функціонує не лише трансляційна, а й оперативна модель навчання, яка спирається на розроблену психологічною наукою теорію діяльності. Навчання і уміння при цьому вибудовуються на основі еталонного зразка означеної діяльності чи її висхідних опорних начал. На основі цього підходу вибудовується програмоване алгоритмізоване навчання шляхом поетапного формування розумових дій, зазначає І. Зязюн [7, с. 11-15].

Мета нашого дослідження полягає в побудові педагогічної моделі, яка б забезпечувала формування культури безпеки життєдіяльності в процесі професійної підготовки майбутніх учителів молодших класів закладів вищої освіти та успішну реалізацію й удосконалення фахових компетентностей в майбутній педагогічній діяльності.

Матеріали і методи. При розробленні моделі ми керувалися тим, що модель є уявною або матеріально реалізованою системою, яка відображає об`єкт дослідження і здатна змінювати його так, що її вивчення дає нову інформацію стосовно об`єкта. Для досягнення мети використовували такі загальнонаукові методи, як аналіз, узагальнення, систематизацію та моделювання. Методологічною основою дослідження є положення теорії пізнання; теорія компетентнісного підходу до результатів навчання; теорія діяльності та теорія мотивації діяльності; теорія розвиваючого навчання.

Результати та їх обговорення. З метою побудови педагогічної моделі формування культури безпеки життєдіяльності в процесі професійної підготовки майбутніх учителів молодших класів, нами визначено педагогічні підходи, основними з яких є компетентнісний, акмеологічний, аксіологічний, гуманістичний, валеологічний, системний та особистісно орієнтований. Означені педагогічні підходи забезпечують домінування розвитку фахової компетентності, що дає змогу реалізувати комплекс загальних та фахових компетентностей майбутнім учителем початкової школи. Розвитку творчих здібностей особистості майбутнього педагога після закінчення ЗВО сприяє самовдосконалення не тільки в процесі післядипломної освіти, але й самостійне навчання та професійний розвиток з використанням новітніх інформаційних ресурсів і технологій, як необхідної ціннісної складової саморозвитку, ноосферного мислення, що розкривається через відповідність мотивацій особистості до професійного вдосконалення у відповідь на реальні потреби суспільства і часу [5; 8].

Ми розглядаємо модель науково-методичної системи формування культури безпеки життєдіяльності майбутнього учителя молодших класів як науково обґрунтований проект реалізації системи дидактичних умов і педагогічних технологій компетентнісно орієнтованого та особистісно орієнтованого освітнього процесу професійної підготовки фахівця, що включає професійну підготовку у ЗВО за освітнім рівнем «бакалавр» спеціальність Початкова освіта.

Модель має забезпечувати формування культури безпеки життєдіяльності і включати теоретичні, методичні, змістовно-процесуальні основи організації компетентнісно орієнтованого педагогічного процесу професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у ЗВО, а також організаційні засади їх професійного розвитку в системі післядипломної освіти, подальшого особистісного професіогенезу в майбутній педагогічній діяльності, що сприяє реалізації концепції освіти упродовж життя. Отже, впровадження моделі має сприяти досягненню оптимального рівня сформованості культури безпеки життєдіяльності майбутніх вчителів молодших класів в процесі професійної підготовки.

Для досягнення мети у моделі визначено методичні підходи, що становлять основу реалізації власної концепції формування культури безпеки життєдіяльності майбутніх учителів початкової школи: системний, компетентнісний, акмеологічний, аксіологічний, гуманістичний, валеологічний, особистісно-орієнтований, а також основоположні принципи: науковості; демократизації освітнього процесу; природовідповідності; системності; комплексності; етичності; гармонізації розвитку; інтегративності. Компетентнісно-орієнтоване навчання ґрунтується на впровадженні в освітній процес професійної підготовки майбутнього учителя початкової школи поряд з компетентнісним також акмеологічного, аксіологічного, гуманістичного, валеологічного, особистісно-орієнтованого та системного підходів, що забезпечують ефективний професіогенез особистості та її успішну реалізацію у суспільстві.

Системний підхід зумовлює формування культури безпеки життєдіяльності майбутніх учителів початкової школи як цілісної динамічної системи професіогенезу у закладі вищої освіти, післядипломній освіті, самоосвіті і подальшому творчому розвитку в процесі професійної діяльності.

Реалізація компетентнісного підходу у системі професійної підготовки майбутнього учителя початкової школи забезпечує інтегративний педагогічний процес формування професійно-педагогічної компетентності і включає формування однієї з її ключових складових – культури безпеки життєдіяльності, що в свою чергу забезпечує реалізацію суспільно важливої освітньо-виховної функції – збереження життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

Акмеологічний та аксіологічний підходи, на нашу думку, є засадничими у формуванні морально-ціннісної сфери сучасного педагога, адже ціннісне ставлення до охорони життя і здоров'я підростаючого покоління зумовлює виконання ним своїх професійних обов'язків, як

особистісно і суспільно необхідної місії, що ґрунтується на поєднанні загальнолюдських та особистісних цінностей і гуманістичних ідей, генератором яких є сам учитель. Людина створює власну систему цінностей на засадах загальнолюдських, гуманістичних ідей і цінностей, змінюючи себе і світ для підростаючого покоління – майбутнього людства. Тому, перш за все, воно має бути здоровим, вихованим на принципах здоров'яформування і здоров'язбереження, відповідальності за своє здорове майбутнє.

Реалізація аксіологічного підходу в освітній галузі передбачає визначення конкретних цінностей, які виконують роль суспільних ідеалів та орієнтирів, тоді як, серед фундаментальних, загальнолюдських цінностей, які формуються засобами освіти та виховання, одними з головних є людина, її життя і здоров'я. Особливого значення аксіологічний підхід набуває для забезпечення подальшої гуманізації освіти, адже на основі визначення безумовної цінності кожного суб'єкта орієнтує педагогічну взаємодію на всебічний розвиток особистості, створення сприятливих умов як для її розвитку загалом, так і для розвитку індивідуальних інтересів і потреб. Забезпечуючи інтеріоризацію об'єктивних цінностей людської спільноти, аксіологічний підхід сприяє перетворенню їх у суб'єктивне надбання окремої людини, тобто в її особистісні сенси [Наукові підходи до педагогічних досліджень: [8, с. 131-134].

Гуманістичний підхід обумовлює означені нами засадничі підходи у формуванні культури безпеки життєдіяльності майбутнього учителя початкової школи, оскільки здоров'язбереження дітей, як педагогічна діяльність, є найвищим проявом гуманізму у професійній діяльності. Тобто, валеологічний підхід узагальнює і поєднує гуманістичні ідеї і цілі здоров'язбереження всіх учасників педагогічного процесу та їх реалізацію в освітніх закладах, ґрунтується на засадах валеоцентриської філософії, як найціннішого досягнення еволюції суспільства, визначає розвиток особистості в ім'я збереження життя і здоров'я підростаючого покоління [5, с. 184-185].

Особистісно орієнтований підхід у компетентнісно орієнтованій професійній підготовці майбутнього учителя початкової школи реалізує процес формування професійної мотивації на самореалізацію в майбутній педагогічній діяльності, трансформацію особистісного відповідального ставлення до життя та здоров'яз всіх учасників освітнього процесу. Особистісно орієнтований підхід ґрунтується на принципах інтеграції і співвіднесення педагогічних технологій, а також соціальних, інформаційних, виробничих технологій, що визначають зміст сучасної вищої освіти і є необхідними у майбутній професійній діяльності; урахування індивідуальних інтелектуальних здібностей і досвіду студента, його професійної мотивації, саморозвитку і прагнення до самореалізації у майбутній професії; пріоритетної спрямованості компетентнісно орієнтованого педагогічного процесу на розвиток особистісних якостей майбутнього фахівця, що є суб'єктом навчального процесу, особистісного становлення фахівця в процесі компетентнісно орієнтованого навчання.

У моделі визначено базові принципи системи організації компетентнісно орієнтованого освітнього процесу формування культури безпеки життєдіяльності майбутніх учителів початкової школи, зокрема: принцип науковості, принцип демократизації, принцип природовідповідності, принцип системності, комплексності, принцип етичності, принцип гармонізації, інтегративності, принцип компетентнісного підходу.

Теоретичний аналіз впровадження компетентнісного підходу та дослідження педагогічного досвіду фахової підготовки у закладах вищої освіти дали змогу нам визначити в моделі **педагогічні умови** формування культури безпеки життєдіяльності у майбутніх учителів початкової школи:

– створення здоров'язберігающого соціокультурного освітнього середовища;

– забезпечення інформаційно-інноваційного освітнього середовища у ЗВО;

– впровадження науково-методичної системи фахової підготовки майбутнього учителя початкової школи.

Визначені педагогічні умови дають можливість забезпечити компетентнісно та особистісно орієнтоване навчання та ефективність педагогічного процесу формування культури безпеки життєдіяльності майбутнього учителя початкової школи.

Розробка і впровадження науково-методичної системи формування культури безпеки життєдіяльності у майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки у закладі вищої освіти є науковою основою розвитку ноосферного мислення, через становлення психології творчої інформаційної діяльності, започаткування і розвитку педагогічної майстерності, програмування та абстрагування продуктивної розвивальної діяльності з використанням інноваційних технологій навчання та виховання, якими необхідно наповнити зміст освітнього процесу формування культури безпеки життєдіяльності майбутнього учителя початкової школи.

Сучасні науковці у галузі освіти визначають педагогічну майстерність як сукупність якостей особистості, які забезпечують високий рівень самореалізації педагога у професійної діяльності [7; 11].

На нашу думку, педагогічна майстерність це сукупність професійно важливих особистісних якостей педагога, що сприяють розкриттю його здібностей до успішної педагогічної діяльності на основі професійного самовдосконалення та творчого розвитку, формують високий рівень його фахової компетентності, що забезпечує його самореалізацію в професії та мотивацію до постійного саморозвитку протягом життя.

У процесі педагогічної діяльності професійна компетентність, загальна культура, культура безпеки життєдіяльності учителя початкової школи мають постійно зростати і вдосконалюватися, тим самим удосконалюючи освітній процес в закладах вищої освіти. Тому, процес становлення професіоналізму у майбутнього вчителя початкової школи зумовлює формування і зростання педагогічної компетентності і майстерності, основу чого становлять оптимальний рівень професійних знань, володіння педагогічною технікою, реалізація педагогічних здібностей, педагогічної моральності і культури. Ефективний розвиток цього процесу забезпечує оптимальний рівень професійного здоров'я, збереженню якого має сприяти відповідно організоване освітнє середовище.

Професійна педагогічна діяльність також потребує формування іміджу вчителя початкової школи, як особистісної якості так і суспільного визнання. Імідж сучасного педагога поєднує професіоналізм, формуючими складовими якого є професійна педагогічна компетентність і педагогічна майстерність, педагогічна моральь-

ність і культура. Перш за все, це імідж здорової людини, яка пропагує і реалізує ідеї здоров'язбереження учасників педагогічного процесу в освітньому закладі. Імідж педагога формують також реалізовані професійні здібності та їх вдале поєднання з набутими професійними знаннями й уміннями на рівні фахових компетенцій, здатність творчо цілеспрямовувати, використовувати передовий педагогічний досвід, аналізувати власний досвід, розвивати і вдосконалювати навчальну і виховну діяльність на досягнення результату – виховання здорової, моральної та інтелектуально розвиненої особистості. Зовнішність, моральність, педагогічна культура і культура здоров'я, високий професіоналізм і педагогічна майстерність сучасного учителя початкової школи перетворюють педагогічну діяльність на мистецтво навчати і виховувати здорове підростаюче покоління, прагнення діяти на користь суспільству, професійно розвиватись і змінювати існуючі педагогічні умови на кращі, тобто професійно еволюціонувати разом з прогресивними змінами у суспільстві й освіті [3; 16].

Варто зазначити, що ефективність педагогічного процесу формування професійної компетентності майбутнього вчителя забезпечується саме цілеспрямованістю вдосконалення професійно значущих якостей, які в майбутньому забезпечуватимуть ефективність його професійної педагогічної діяльності, тому динамічною складовою процесу формування професійної компетентності майбутнього учителя початкової школи, що включає також і медико-валеологічну, і здоров'язбережувальну, є компетентнісно орієнтоване навчання, як спосіб започаткування і розвитку професіоналізму і педагогічної майстерності.

Розробляючи та систематизуючи педагогічні технології по формуванню культури безпеки життєдіяльності майбутнього учителя початкової школи ми використали інноваційні, а саме: ситуативне моделювання, інтерактивне навчання, а також оздоровчі та здоров'язберігаючі освітні технології, які забезпечують формування компетентності як комплексу дієвих умінь і навичок. Для здійснення моніторингу якості педагогічного процесу, отримання валідних даних та достовірної інтерпретації результатів педагогічних вимірювань ми використовувати множину оцінних методів, зокрема поетапне інтегративне тестування. Інновації в педагогіці пов'язані із загальними процесами, що відбуваються у суспільстві, глобалізаційними та інтеграційними змінами, зазначає О. Дубасенюк [6]. Вони є закономірним явищем, динамічним за характером і розвивальним за результатами, їх запровадження дає змогу вирішити суперечності між традиційною системою і потребами в якісно новій освіті. Сутнісною ознакою інновації є її здатність впливати на загальний рівень професійної діяльності педагога, розширювати інноваційне поле освітнього середовища у навчальному закладі, регіоні. Як системне утворення інновація характеризується інтегральними якостями: інноваційний процес, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, інноваційне середовище.

Висновки. Основна ідея модернізації системи вищої освіти полягає в тому, що ефективність навчання у вищій школі може бути поліпшена завдяки проектуванню і впровадженню новітніх освітніх систем і технологій, а саме.

а) створення електронної бази даних про інновації у вищій освіті, організацію науково-дослідницьких (фундаментальних і прикладних) та навчально-методичних робіт з проблем професійної освіти;

б) вивчення, узагальнення та поширення кращого вітчизняного, європейського та світового досвіду в цій сфері;

в) організацію і проведення конференцій, вебінарів, семінарів і тренінгових курсів з інноваційних методик викладання гуманітарних та природничо-математичних дисциплін.

Важливою, також є розробка авторських навчальних курсів нового покоління, які на етапі формування можуть бути застосовані для індивідивідуального навчання обдарованих студентів, а у майбутньому, за умов наявності матеріальної бази, для широкого використання у навчальному процесі. Інтеграція вищої школи України до загальноєвропейського освітнього простору пов'язана з проблемами, розв'язання яких передбачається у реформуванні системи підготовки кадрів згідно з міжнародними вимогами. В умовах зростання обсягів інформації в багатьох галузях науки, техніки та технології, кардинальних змін у соціальній сфері, висунення високих професійних вимог до майбутніх педагогів необхідно інтенсифікувати процес навчання, створити умови для підготовки висококваліфікованих учительських кадрів, вивчаючи та використовуючи новітні технології і методики навчання. Тому, роботу по створенню моделі, вважаємо актуальною і на часі, адже модель формування культури безпеки життєдіяльності майбутнього учителя початкової школи є структурною сукупністю складових, які створюють та розвивають професійні якісні ознаки сформованості компетентностей визначених освітньо-професійною програмою підготовки.

Для ефективного впровадження технології формування культури безпеки життєдіяльності у майбутніх учителів початкової школи в процесі фахової підготовки, здійснення діагностики досягнення результату компетентнісно-орієнтованого освітнього процесу – сформованості культури безпеки життєдіяльності з використанням критеріального підходу, у моделі визначено критерії, що мають відповідні якісні показники: особистісно-мотиваційно-ціннісний; пізнавально-інтелектуальний; освітньо-процесуальний; розвивально-діяльнісний; рефлексивно-регуляційно-оцінний. Оскільки якість вищої освіти на сучасному етапі є одним з національних пріоритетів, основою оцінки якості професійної підготовки майбутніх фахівців є система стандартів вищої освіти, що включає державний стандарт вищої освіти, галузеві стандарти вищої освіти, стандарти вищої освіти ЗВО. Комплекс та зміст компетентностей зумовлений відповідною кваліфікацією відповідно до Переліку назв кваліфікацій та відповідно до набутого певного освітнього рівня на первинних посадах; перелік напрямів і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у ЗВО відповідно освітніх рівнів; вимог до освітніх рівнів вищої освіти; вимог до освітніх рівнів вищої освіти встановлених Державним стандартом вищої освіти та Національною рамкою кваліфікацій, що є регуляторними настановами в системі професійної підготовки учителя.

Раціонально організований компетентнісно орієнтований освітній процес формування культури безпеки життєдіяльності майбутніх учителів молодших класів має забезпечити їх якісну професійну підготовку. Звідси, важливою складовою є забезпечення моніторингу якості освітнього процесу формування культури безпеки жит-

тєдіяльності, що є складовою моделі і включає: педагогічні вимірювання; поетапне тестування; інтегративне підсумкове фахове тестування теоретичних знань, практичних умінь та навичок, здатності їх використовувати у змодельованих ситуаціях; аналіз ефективності організації освітнього процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байбара Т. М. Компетентнісний підхід в початковій ланці освіти: теоретичний аспект. *Початкова школа*. 2010. № 8. С. 46-50.
2. Бібік Н. М. Переваги і ризики запровадження компетентнісного підходу в шкільній освіті. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 84-93.
3. Бойчук Ю. Д. Створення здоров'язберігаючого освітнього середовища як проблема сучасної освіти Наук. записки Кіровоградського держ. пед. ун-ту ім. В. Вінниченка. Серія: Педагогічні науки. 2008. Вип. 77. Ч. 2. С. 153-158.
4. Вербицкий А. А., Ларионова О. Г. Личностный и компетентностный подходы в образовании. Проблемы интеграции [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.twirpx.com/file/398789/.
5. Воскобойнікова Г. Л., Жульова С. І. Валеологічна складова професійної підготовки сучасного вчителя. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Валеологія: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку» Харків НУ імені В.М. Каразіна, 2008. Т. ІІІ. С. 182-186.
6. Дубасенюк О. А., Семенюк Т. В, Антонова О. Є. Професійна підготовка майбутнього вчителя до педагогічної діяльності: монографія. Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2003. 193 с.
7. Зязюн І. А. Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти: [монографія]. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи. Київ: Віпол, 2000. С. 11-57.
8. Наукові підходи до педагогічних досліджень: [колективна монографія] / За заг. ред. В.І. Лозової. Харків: Вид-во Віровець А. П. «Апостроф», 2012. 348 с.
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року / Указ Президента України № 344/2013 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/.
10. Татур Ю. Г. Компетентность в структуре модели качества подготовки специалиста. *Высшее образование сегодня.* 2004. №3. С. 20-26.
11. Філософія педагогічної майстерності: Зб. наук. пр. / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинцського / Редкол.: Н.Г. Ничкало (голова) та ін. Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 380 с.
12. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ: Академвидав, 2010. 456 с.
13. Шапран О. І. Система інноваційної підготовки майбутнього вчителя в умовах навчально-науково-педагогічних комплексів: монографія. Переяслав-Хмельницикий: Вид-во С.В. Карпук, 2007. 370 с.
14. Шахненко В. І. Бережливе ставлення держави і вчителя до здоров'я учнів у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи як соціально-педагогічна проблема. Вісник Харківського національного університету ім В.Н. Каразіна. № 951. Випуск 10. Харків, 2011. С. 42-47.
15. Billet Stephen. The standing of vocational education: sources of its societal esteem and implications for its enactment. *Journal of Vocational Education and Training*. 2014. Vol. 66. № 1. P. 1-21.
16. Ponzel U. Preparation of future elementary school teacher to use interdisciplinary connections. *European Applied Sciences.* Germany. 2013. № 12. P. 62-64.

REFERENCES

1. Baibara T. Competence Approach in Primary Education Level: Theoretical Aspect. *Primary School*. 2010. № 8. P. 46-50.
2. Bibik N. Advantages and risks of introduction a competence approach in school education. *Ukrainian Pedagogical Journal*. 2015. № 1. P. 84-93.
3. Boychuk Yu. Creation of health-saving educational environment as a problem of modern education. Scientific Notes of Volodymyr Vynnychenko Kirovohrad State Pedagogical University: Pedagogical Sciences. 2008. Issue. 77. Part 2. P. 153-158.
4. Verbitskiy A., Larionova O. Personal and Competence Approaches in Education. Integration Issues. Available online at http://www.twirpx.com/file/398789/
5. Voskoboynikova G., Zhulova S. Valeological component of the professional training of a modern teacher. Materials of the International Scientific and Practical Conference "*Valeology: current situation, directions and prospects for development*" National University of Kharkiv. Kharkiv, 2008. T. III. P. 182-186.
6. Dubasenyuk O., Semenyuk T., Antonova A. Professional preparation future teacher for pedagogical activity. [Monograph]. Zhytomyr State. Pedagogical Univiversity. Zhytomyr, 2003. 193 p.
7. Zyazyun I. Intellectual-creative development of personality in conditions of continuous education.[Monograph]. Continuing professional education: problems, investigations, prospects. Kyiv. Vipol. 2000. P. 11-57.
8. Lozova V. (Ed.). Scientific approaches to pedagogical research. [Collective Monograph]. Kharkiv: "Apostrophe" Virovets Publishing. 2012. 348 p.
9. Standarts Ukraine. The National Education Development for the period up to 2021 [The Decree of the President of Ukraine, 344, dated by 25 June 2013]. Retrieved June 25, 2013 from http: //www.mon.gov.ua
10. Tatur Yu. Competence in the structure of the quality model of specialist training. *Higher Education Today.* 2004. №3. P. 20-26.
11. Nichkalo N. (Ed.).Philosophy of Pedagogical Skills. Institute of Pedagogical and Adult Education, Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine). Mykhailo Kotsyubintsky Vinnytsia State Pedagogical University. Kyiv-Vinnytsia: " Vinnytsia"Publishing, 2008. 380 p.
12. Fitsula M. *Higher Education Pedagogy*. (2nd ed.). Kyiv: Academic Publishers, 2010. 456 p.
13. Shapran O. *The system of innovative preparation of the future teacher in the conditions of educational-scientific-pedagogical complexes.* [monograph]. Pereyaslav-Khmelnitsky: S.V. Karpuk Publishing, 2007. 370 p.
14. Shakhnenko V. Careful attitude of the state and the teacher to the health of students in the educational process of the secondary school as a social and pedagogical problem. *Bulletin of the Kharkiv National University*. No. 951. Issue 10. Kharkiv, 2011. P. 42-47.

Model of development life safety culture of future primary school teachers

A. O. Minenok, S. A. Ihnatenko

Abstract. This paper aims to present a model of scientific and methodological system of development life safety culture of future primary school teachers as a scientifically substantiated project of realization of didactic conditions and pedagogical technologies system of competently and personally oriented educational professional programme of preparing students at the educational level of "Bachelor" for the speciality "Primary Education" at the Higher Educational Institutions. The implementation of the created model will help to optimize the educational process to ensure subject-subjective interaction between students and teachers, to activate students participation in obtaining education as active and equal participants in the educational process.

Keywords: *educational environment, primary school teacher, pedagogical technologies, model, culture of life safety.*